

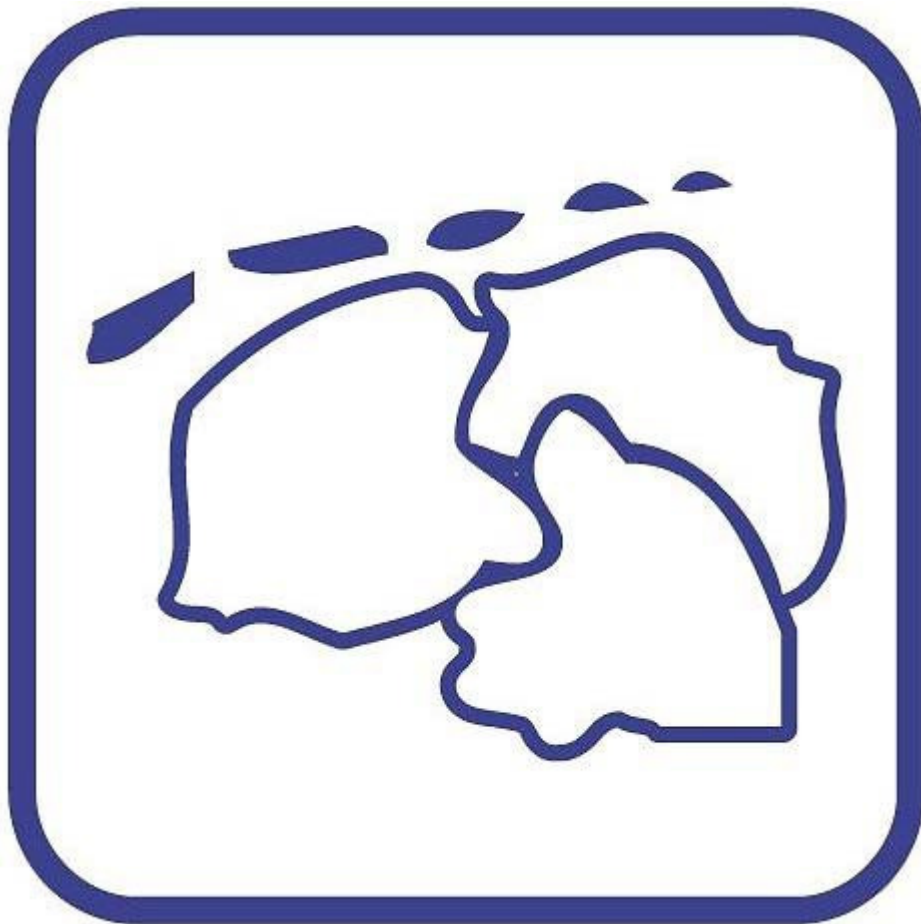
Jaarverslag 2014

Regionaal Beleidsplan

Veiligheid

2013-2014

Noord-Nederland

VOORWOORD

Veiligheidsvraagstukken lossen wij samen op. Vraagstukken van onveiligheid en criminaliteit houden zich niet aan gemeentegrenzen. En waar dat wel het geval is, lijken de problemen van de ene gemeente vaak sterk op die van een ander. Wat lokaal kan, doen we lokaal en wat regionaal beter kan, pakken we regionaal samen op. Samenwerken levert meer op dan wanneer organisaties afzonderlijk aan de slag gaan. Als collectief kunnen we effectiever optreden dan wanneer een ieder op eigen kracht de onveiligheid aanpakt.

Wijze woorden uit ons regionaal beleidsplan die in 2014 sterk aan betekenis winnen. We zetten grote stappen in de vorming van de nationale politie en de Eenheid Noord-Nederland. Ook de samenwerking tussen politie, gemeenten en justitie kreeg steeds meer vorm bij de ontwikkeling, afstemming en uitvoering van beleid. De veiligheid in Noord-Nederland is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarom doen we gezamenlijk verslag van onze inspanningen om de ambities uit het Regionaal Beleidsplan Noord-Nederland 2013-2014 te realiseren. Op deze samenwerking zijn we best een beetje trots.

De resultaten uit het jaarverslag stemmen ons behoorlijk tevreden, zeker gezien de wissel die reorganisaties en andere veranderingen op onze medewerkers trekken. Alsook de ontwikkelingen rondom jihadisme en de aardgaswinning die van invloed zijn op de noordelijke samenleving. We zien dat de ambities uit het beleidsplan een doorvertaling krijgen in het lokale veiligheidsbeleid en in de aansturing en inzet van de politie. Dat loont. Zo is het aantal woninginbraken, straatroven en overvallen aanzienlijk gedaald. Misdrijven met een grote impact op slachtoffers die daarom een hoge prioriteit hebben. Een gezamenlijke focus op de aanpak, willen leren van elkaar en samenwerking – ook met burgers – zijn belangrijke succesfactoren. Met elkaar weten en bereiken we meer dan alleen.

Goede resultaten zijn uiteraard geen reden om achterover te leunen. Het goede vasthouden en verder werken aan wat nog beter en slimmer kan, is ons voornemen voor 2015.

Oscar Dros,
Politiechef

Peter den Oudsten,
Regioburgemeester

Jan Eland,
Hoofdofficier van justitie

Inhoudsopgave

1. SAMENVATTING.....	4
2. JEUGD EN VEILIGHEID	5
3. GEWELD	7
4. WONINGINBRAKEN.....	10
5. GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT	12
6. LOKALE CONTEXTGEDREVEN VEILIGHEIDSAANPAK	15
7. OVERIGE ONDERWERPEN	17
BIJLAGE	19

1. SAMENVATTING

In Noord Nederland daalt de laatste jaren het aantal problematische jeugdgroepen. De aantallen hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen wisselen sterk per gemeente en in tijd. Van de grotere steden heeft Groningen eind 2014 met vijf hinderlijke jeugdgroepen te maken, Assen met één overlastgevende en één criminele jeugdgroep en Leeuwarden met acht hinderlijke en één overlastgevende jeugdgroep. Ondanks de daling van het aantal jeugdgroepen, stijgt het aantal meldingen over jeugdoverlast in bijna alle noordelijke gemeenten. Een mogelijke verklaring is de extra inzet van de politie ter bestrijding van jeugdoverlast en criminaliteit en een grotere meldingsbereidheid van burgers.

Het aantal geweldsmisdrijven in Noord-Nederland neemt sinds 2011 af. Dit is conform de landelijke trend. Binnen Noord-Nederland ligt het ophelderingspercentage van geweldsmisdrijven rond de 75 procent. De verdachtenratio is 77 procent en ligt ruimschoots boven de landelijke doelstelling van 60 procent.

Een deel van de geweldsdelicten heeft te maken met overmatig alcoholgebruik. In een aantal gemeenten heeft de burgemeester gebruik gemaakt van bevoegdheden op grond van de gemeentewet. Veel genoemde maatregelen zijn dan gebiedsverboden of verblijfsontzeggingen. Op grond van de Drank- en Horecawet hebben diverse burgemeesters vergunningen ingetrokken en ondernemers aangeschreven.

In de eerste helft van 2014 stijgt het aantal woninginbraken in Noord Nederland nog licht terwijl dit in de andere delen van Nederland daalt. Door focus op het probleem, verhoogde inzet en samenwerking daalt vanaf de zomer het aantal woningbraken ook in Noord Nederland en wel met 19 procent. Er worden verhoudingsgewijs meer verdachten aangehouden. Het ophelderingspercentage stijgt in 2014.

Politie en OM richten de taskforce opsporing op om extra aandacht te besteden aan de aanpak van georganiseerde criminaliteit. De taskforce onderzoekt de werkprocessen bij de politie en het OM en onderneemt daarnaast versneld stappen in het versterken van de onderdelen opsporing en intelligence van de politie. Afpakken is een factor van belang bij de weging en selectie van zaken. Het OM en politie zetten de afgelopen jaren goede stappen om de doelstelling op het gebied van afpakken van crimineel vermogen (in geld en goederen) te realiseren. Bij de aanpak werken OM en politie steeds meer samen met andere organisaties zoals de Belastingdienst.

De gemeenten nemen steeds meer de regie op de aanpak van onveiligheid, waarin de wijkagenten ook een belangrijke rol hebben. Alle gemeenten in Noord-Nederland beschikken medio 2014 over een recente gebiedsscan. In meerdere gemeenten zijn themabijeenkomsten voor burgers en politiemedewerkers, waarin verwachtingen en ervaringen worden uitgewisseld. De politie en gemeenten vragen burgers actief om verdachte situaties eerder te signaleren en melden. Eind 2014 nemen alle gemeenten in Noord-Nederland deel aan Burgernet, op Meppel (deelname vanaf februari 2015) en Westerveld na.

In Noord-Nederland kunnen burgers via meerdere kanalen met de politie in contact komen: telefoon, internet, in persoon aan de balie, op locatie of op afspraak. Sinds 2013 belt de politie binnen 14 dagen na de aangifte met de aangever van een woninginbraak. Deze werkwijze is uitgebreid naar aangevers van overvallen, straatroof en geweldsdelicten en blijkt het vertrouwen van de burger in de politie te verbeteren.

2. JEUGD EN VEILIGHEID

Ambitie

De partners zorgen voor een veilige leefomgeving, stellen grenzen en voorkomen dat jeugdigen een criminele carrière starten. De inzet is er op gericht om overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen en individuele jongeren aan te pakken en te verminderen. Alle criminele jeugdgroepen (conform de shortlistmethode) worden aangepakt. De gezamenlijke aanpak in Noord-Nederland blijkt effectief door een afname van de overlastcijfers in 2014 in vergelijking met voorgaande jaren.

De laatste jaren daalt het aantal problematische jeugdgroepen in Noord-Nederland: van 102 in 2011 naar 58 eind 2013 en 39 in het najaar van 2014. De aantallen hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen per gemeente wisselen sterk. Van de grotere steden heeft Groningen in 2014 met vijf hinderlijke jeugdgroepen te maken, Assen met één overlastgevende en één criminele jeugdgroep en Leeuwarden met acht hinderlijke en één overlastgevende jeugdgroep.

Ondanks de daling van het aantal jeugdgroepen, stijgt het aantal meldingen over jeugdoverlast in bijna alle noordelijke gemeenten. Van 8.011 meldingen in 2013 naar 9.725 in 2014 een stijging van 21 procent. Een mogelijke verklaring is de extra inzet van de politie ter bestrijding van jeugdoverlast en criminaliteit en een grotere meldingsbereidheid bij de burger. In Assen bijvoorbeeld, worden bewoners gestimuleerd overlast bij de politie te melden. In 2014 regent het klachten over jeugdoverlast op onder meer een grote parkeerplaats. Na boete-acties van de politie wordt het rustiger en daalt het aantal meldingen.

Op grond van de nieuwe Drank- en Horecawet stellen de gemeenten wettelijk verplichte preventie- en handhavingssystemen op ter voorkoming van alcoholgebruik door jeugdigen. Een groot deel van de gemeenten handhaaft deze plannen door inzet van boa's en nalevingsonderzoeken, vaak in nauw overleg met de politie. De focus ligt op het schenken en verkopen aan minderjarigen. De politie neemt contact op met ouders wanneer ze hun kinderen beschonken aantreft.

In Sneek leidt een pannakooi tot overlast van jongeren. Goede afspraken met alle betrokkenen leiden tot meer begrip en de overlast stopt.

Aanpak overlastgevende jeugdgroepen

De politie pakt overlastgevende jeugdgroepen steeds efficiënter en professioneler aan, vaak via een persoonsgebonden aanpak. Het Veiligheidshuis is daarbij een belangrijke partner.

Gemeenten zijn actief om overlastgevend en crimineel gedrag te voorkomen. Zo is de gemeente Groningen gestart met de vreedzame school en wijk. De vreedzame wijk werkt aan sociale competenties en burgerschapsvorming, waarbij schoolkinderen en beroepskrachten worden opgeleid tot mediator. In Meppel krijgen overlastgevende jongeren kickbokstraining aangeboden. In Sneek werken jeugd, jongerenwerk en de buurtcoach samen om overlast te beëindigen rond een pannakooi. Door goede afspraken en het werken aan wederzijds begrip is de overlast inmiddels gestopt.

Aanpak criminele jeugdgroep (landelijke prio)

In 2014 ontwikkelt een jeugdgroep uit Assen zich van overlastgevend (intimidatie, vernielingen, verkeersovertredingen) naar zwaardere criminaliteit (drugshandel, oplichting, mensenhandel en zeden). De groep beweegt zich ook in Groningen, Meppel en Emmen. Het is een complexe groep met veel familierelaties en zowel minder- als meerderjarigen. De gemeente, Openbaar Ministerie (OM), politie, Bureau Jeugdzorg en Reclassering werken samen bij de aanpak van deze criminele jeugdgroep. Deze integrale aanpak wordt in 2015 voortgezet.

Jeugdige verdachten

Ondanks het stijgende aantal meldingen van jeugdoverlast in 2014, neemt landelijk het aantal jeugdige verdachten af. Deze trend zet zich ook in Noord-Nederland voort. De dalende instroom van jeugdzaken bij het OM is al vanaf 2009 zichtbaar. Sinds medio 2014 lijkt een stabilisatie op te treden. De instroom van jeugdzaken was in 2013 nog 1.868. In 2014 gaat het om 1.525 jeugdzaken, waarvan bijna 40 procent via dagvaarding voor de rechter komt. Een kwart van het totaal aantal zaken wordt afgedaan met een transactie. De overige zaken worden op andere wijze afgedaan, bijvoorbeeld met een voorwaardelijk sepot.

Ondanks de dalende cijfers, blijven we ons zorgen maken over de jeugd, ook gevoed door informatie uit de gebiedscans. We denken niet dat het aantal risicojongeren of hun impact op de veiligheidsbeleving kleiner wordt.

Doorlooptijd processen verbaal

In 2014 biedt de politie 71 procent van het aantal processen verbaal van jeugdige verdachten binnen 30 dagen aan bij het OM. De landelijke norm ligt op 80 procent. Sinds de komst van ZSM (Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk) in 2013 wordt niet meer actief gestuurd op de Kalsbeeknorm, in de veronderstelling dat alle jeugdzaken tijdig worden afgedaan binnen ZSM. In de praktijk blijkt dat meer dan de helft van het aantal zaken in het Jeugd Casus Overleg behandeld wordt. Hier is een korte doorlooptijd niet gegarandeerd. Inmiddels zijn aanbevelingen opgesteld, die er toe moeten leiden dat 80 procent van de jeugdzaken binnen 30 dagen afgedaan wordt.

3. GEWELD (landelijke prio)

Ambitie

Geweld accepteren we niet. We willen de komende jaren een daling realiseren van het aantal geweldsdelicten, waaronder straatroven, overvallen, huiselijk geweld en uitgaansgeweld en geweld tegen hulpverleners.

In de meerjarenontwikkeling is te zien dat het aantal geweldsmisdrijven in het Noorden afneemt van 10.208 in 2011 naar 8.625 in 2014. Deze afname van 15 procent is conform de landelijke trend. Binnen Noord-Nederland ligt het ophelderingspercentage van geweldsmisdrijven rond de 75 procent. De verdachtenratio is 77 procent en ligt ruimschoots boven de landelijke doelstelling van 60 procent.

Een deel van de geweldsdelicten heeft te maken met overmatig alcoholgebruik. In een aantal gemeenten heeft de burgemeester gebruik gemaakt van zijn of haar bevoegdheden op grond van de gemeentewet. Veel genoemde maatregelen zijn dan gebiedsverboden of verblijfsontzeggingen. Op grond van de Drank- en Horecawet hebben diverse burgemeesters vergunningen ingetrokken en ondernemers aangeschreven.

Overvallen en straatroven

Het aantal straatroven en overvallen in Noord-Nederland daalt stevig: van 174 straatroven in 2013 naar 147 in 2014, een afname van 16 procent. Het aantal overvallen daalt met 43 procent: van 100 in 2013 naar 57 in 2014. Deze delicten hebben een grote impact op slachtoffers en krijgen daardoor prioriteit bij de politie. Goede samenwerking tussen de opsporingsteams, basisteams en ondersteunende diensten leiden tot een hoog ophelderingspercentage en een daling van het aantal delicten. Naast het opsporen van verdachten is er aandacht voor preventie, heterdaadkracht, persoonsgerichte aanpak en burgerparticipatie. Deze lijn wordt voortgezet in 2015.

De gemeenten organiseren of faciliteren preventieactiviteiten voor lokale ondernemers, met name in de grote steden. Een voorbeeld hiervan is de roadshow 'Laat je niet overvallen' voor ondernemers in de gemeenten Sneek, Emmen en Hoogeveen. Een initiatief van de gemeenten in samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), waaraan ook de politie en OM meewerken.

Het aantal straatroven in Noord-Nederland daalt met zestien procent..

Huiselijk geweld

Succesvol in de aanpak van huiselijk geweld is de verbeterde samenwerking tussen ketenpartners. Men weet elkaar beter te vinden en de lijnen zijn korter. Alle partners in de districten Fryslân en Groningen doen mee aan een onderzoek naar de aanpak van recidivisten, onder leiding van het Veiligheidshuis. Knelpunten in Noord-Nederland zijn de lage aangiftebereidheid en de zorgmijders. Het blijft lastig dat het zichtbare beeld niet het gehele beeld weergeeft van wat er daadwerkelijk achter de voordeur gebeurt.

Het noordelijk afstemmingsoverleg huiselijk geweld en kindermishandeling krijgt meer vorm. Aan tafel zitten vertegenwoordigers van politie, OM, Reclassering, Raad voor de Kinderbescherming, gemeenten Groningen, Emmen en Leeuwarden, steunpunt Huiselijk geweld (vanaf 2015 Veilig Thuis-organisaties in Groningen, Fryslân en Drenthe) en de drie Veiligheidshuizen. Het overleg vindt drie keer per jaar plaats. In een werkplan 2015 wordt de afstemming tussen zorg en strafrecht nader uitgewerkt.

Op aanjagen van de landelijke taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik is een noordelijk actieplan kindermishandeling opgesteld. Bij de uitvoering van de actiepunten zijn gemeenten, politie en OM betrokken.

In Noord-Nederland zijn in 2014 op provinciaal niveau afspraken gemaakt over de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De gemeenten conformeren zich aan deze aanpak en voeren de bijbehorende acties uit. Ook de politie neemt actief deel. Met Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, is een eenduidige werkwijze afgesproken voor Noord-Nederland. De doorontwikkeling van deze werkwijze wordt ook in noordelijk verband opgepakt. Nieuw in 2014 zijn de weegteams voor het preventief huisverbod ter voorkoming van kindermishandeling.

Uitgaansgeweld

De meeste gemeenten hebben een convenant met horecaondernemers, gericht op de onderlinge samenwerking. Korte lijnen tussen gemeente, politie en horeca maken dat eventueel geweld snel gesignaleerd en aangepakt wordt. Een mooi voorbeeld is het initiatief van een groep horecaondernemers in Fryslân. Ze besluiten gezamenlijk over toegangszonering wanneer klanten strafbare feiten hebben gepleegd.

Dierenmishandeling

De basisteams voeren de taken op het gebied van dierenwelzijn uit, veelal door speciaal opgeleide dierenagenten. Daarnaast werken de dierenagenten regelmatig samen met onder andere Dierenbescherming, LID (Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming), NVWA (Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit), GGD, GGZ, AMK (Advies en Meldpunt Kindermishandeling), Veilig Thuis en gemeenten.

De politie registreert 5.684 gevallen van dierenmishandeling. Via het alarmnummer 1-4-4 red een dier komen 2.032 meldingen binnen. In 2013 zijn dit 1.406 meldingen, een toename van 45 procent. Deze toename komt onder meer door het groot aantal paardenmishandelingen en de aandacht hiervoor in de media. Ondanks het instellen van een special team, dat gebruik maakt van de expertise van de dierenpolitie, zijn deze paardenmishandelingen nog niet opgelost.

Er loopt een pilot in de provincie Groningen in verband met de mogelijke relatie tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld. Uit onderzoek blijkt dat waar mensen mishandeld worden, de aanwezige dieren mogelijk ook mishandeld worden en omgekeerd. Het AMK of het steunpunt huiselijk geweld en de dierenagenten kunnen elkaar wederzijds informeren over mogelijk geconstateerde misstanden.

Veilige publieke taak (VPT)

Werknemers in het publieke domein melden 134 geweldsincidenten en doen 111 keer aangifte. Een stijging van respectievelijk 79 procent en 52 procent ten opzichte van 2013. Medewerkers met een publieke taak worden gestimuleerd om aangifte te doen, wat de sterke stijging deels verklaart. Zo kunnen GGZ-medewerkers nu ook anoniem aangifte doen.

Alle gemeenten zijn bezig met het project Veilige Publiek Taak. Ze stellen bijvoorbeeld arbo-protocolen op en geven trainingen aan personeel met klantcontacten. Enkele gemeenten werken met interventieteams die ingezet worden om te kunnen de-escaleren in een acute situatie. In een enkele gemeente voert de burgemeester gesprekken met daders van geweld tegen hulpverleners. Ook zijn er workshops en voorlichtingsbijeenkomsten voor (publieke) werkgevers in de gemeenten. Er is een handleiding 'Een veilig Oud en Nieuw', geschreven door een werkgroep bestaande uit gemeenten, brandweer, GHOR, OM en politie. De minister van Veiligheid en Justitie brengt de handleiding met praktijkvoorbeelden, maatregelen en tips en de samenwerking tussen de partners als succesvol onder de aandacht.

De opvolging van geweldsincidenten binnen de gemeentelijke organisaties is niet overal geborgd. De samenwerking met VPT-ketenpartners loopt vooral via de politie en vindt meestal plaats in bestaande overlegvormen.

Geweld tegen politieambtenaren (GTPA)

In 2014 zijn er 387 geweldsincidenten tegen politieambtenaren en 261 aangiften. In vergelijking met 2013 een afname van 25 procent bij beiden. De sterke stijging in 2013 is niet doorgezet en de aantallen zijn bijna op het niveau van de jaren 2011 en 2012. Er blijft aandacht voor dit onderwerp. De incidenten bestaan uit belediging (31 procent), bedreiging (29 procent), eenvoudige mishandeling (17 procent), zware mishandeling (2 procent) en overige (21 procent).

4. **WONINGINBRAKEN** (landelijke prio)

Ambitie

De inzet is gericht op een vermindering van het aantal woninginbraken via preventieve en repressieve acties. Gemeenten die de aanpak van woninginbraken hebben geprioriteerd, stellen samen met (lokale) partners prestatieafspraken op ter bestrijding van woninginbraken.

Een woninginbraak heeft een enorme impact op slachtoffers. In 2014 heeft de aanpak van woninginbraken binnen de Eenheid Noord-Nederland hoge prioriteit, vanuit de gedachte dat elke woninginbraak er één teveel is.

De afgelopen jaren stijgt het aantal woninginbraken in Noord Nederland naar 6.683 in 2013. In de eerste helft van 2014 stijgt het aantal woninginbraken in het Noorden nog licht, terwijl dit in de andere eenheden van Nederland daalt. Door focus op het probleem, verhoogde inzet en samenwerking daalt vanaf de zomer het aantal woningbraken met 19 procent naar 5.437. De politie houdt verhoudingsgewijs meer verdachten aan en de verdachtenratio stijgt van 11 in 2013 naar 15,4 in 2014. Het ophelderingspercentage stijgt van 12 procent in 2013 naar 15 procent in 2014.

Ook in de donkere maanden blijft het aantal woninginbraken dalen. Het district Drenthe wint de Harm Alarm Bokaal, omdat zij in december landelijk de grootste daling (63 procent) van het aantal woninginbraken realiseert ten opzichte van december 2013. Voor heel Noord-Nederland is dit een daling van 45 procent. Bij de uitreiking roemt minister Opstelten van Veiligheid en Justitie de goede samenwerking tussen bestuur, Openbaar Ministerie, politie en burgers bij de aanpak van woninginbraken.

Vrijwel alle noordelijke gemeenten zijn actief met preventieactiviteiten in wijken waar veel ingebroken wordt, vooral tijdens de donkere dagen.

Gezamenlijke aanpak

Op basis van analyses en sturing op de belangrijkste veiligheidsproblemen zetten gemeenten en politie samen gericht in op een daling van het aantal woninginbraken. Een stevigere regierol van de gemeenten, betrokkenheid en samenwerking met partners, preventie en repressie, het vergroten van burgerparticipatie en heterdaadkracht zijn belangrijke sleutels tot succes.

Grondslag voor de verhoogde en gezamenlijke inspanningen van politie en gemeenten vormt het Programmaplan Intensivering Aanpak Woninginbraken, dat is afgesproken met alle burgemeesters, de hoofdofficier van Justitie en de politiechef. Voorzitter van dit Programma is een burgemeester. In een aparte bestuurlijke conferentie bespreken de partners dit plan.

Speerpunten in dit integrale plan zijn: bestuurlijke samenwerking, informatiegestuurd werken, digitaal opkoopregister (DOR), persoonsgebonden aanpak (PGA), keurmerk veilig wonen, burgerparticipatie en heterdaadkracht, informatiedeling, mobiel banditisme en intensivering aanpak woninginbraken.

Preventie

Vrijwel alle noordelijke gemeenten zijn actief met preventieactiviteiten, vooral in het najaar tijdens het Donkere Dagen Offensief. Ze houden witte-voetjesacties en bewonersbijeenkomsten in buurten waar inbraken onrust geven. Ook verspreiden ze besmettingsbrieven in straten waar ingebroken is. De politie zet Burgernet in bij meldingen waarbij de vermoedelijke daders nog in de omgeving van de woning of bedrijfspand zijn. Ook plaatsen gemeenten preventietips in de huis-aan-huiskranten of op abri's. De gemeente Smallingerland stimuleert het gebruik van whatsapp-groepen. Stadskanaal brengt nazorgbezoeken aan slachtoffers van woninginbraken met advies over het Politiekeurmerk Veilig Wonen. In Bolsward zijn hondenbezitters benaderd om tijdens het uitlaten van de hond verdachte signalen door te geven aan de politie (project Waaks). De politie geeft in verschillende gemeenten workshops aan burgers over het herkennen en melden van verdacht gedrag.

5. GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

Ambitie

We willen in Noord-Nederland een uitermate ongunstig klimaat creëren voor het bedrijven van criminele activiteiten. Om deze ambitie te verwezenlijken richt de gezamenlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit zich op drie pijlers:

1. Prioriteit op tegengaan van onderdrukking, uitbuiting en gevaarlijke situaties, mensenhandel, vastgoed, witwassen, zware milieucriminaliteit en hennepsteelt;
2. Persoonsgericht aanpakken van zware beroepscriminelen vanuit het uitgangspunt van integrale en financiële aanpak (bestuurlijk en strafrechtelijk).
3. Gericht inzoomen door de driehoek op vormen van georganiseerde criminaliteit, zoals specifieke winkelstraten, bedrijventerreinen (handhavingkelpunten) of fenomenen als vechtgala's, motorclubs, growshops of vastgoed.

In meerdere gemeenten in Noord-Nederland zijn signalen van vooral illegale hennepsteelt en Outlaw Motor Gangs (OMG's). Mensenhandel, witwassen en vastgoedfraude worden minder gesignaleerd. Eén gemeente geeft aan dat er cybercrime voorkomt en een gemeente maakt melding van beursfraude. Op basis van deze signalen doet het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) veelal op eigen initiatief onderzoek en rapporteert hierover.

Politie, Openbaar Ministerie, RIEC, gemeente en Belastingdienst doen in 2014 gezamenlijk grootschalig onderzoek naar ondermijning in Groningen. Gemeenten nemen bestuurlijke maatregelen om ondermijning te voorkomen. Hierbij gaat het vooral om sluiting van panden waar hennepkwekerijen zijn aangetroffen (Wet Damocles). Enkele gemeenten weten door het nemen van bestuurlijke maatregelen de vestiging van een OMG te voorkomen.

De meeste gemeenten ervaren de samenwerking met de Belastingdienst positief. Lang niet alle gemeenten passen de Wet BIBOB toe. Voor zover dat wel gebeurt, geven de betrokken gemeenten aan dat het vooral een preventief effect heeft. Verder zijn in diverse van die gemeenten vergunningen geweigerd of ingetrokken op basis van de Wet BIBOB.

Politie en OM richten de taskforce opsporing op om extra aandacht te besteden aan de aanpak van georganiseerde criminaliteit. De taskforce onderzoekt de werkprocessen bij de politie en het OM en onderneemt daarnaast versneld stappen in het versterken van de onderdelen opsporing en intelligence van de politie. De analyse van de taskforce moet meer duidelijkheid geven over de meest effectieve maatregelen om de aanpak van georganiseerde criminaliteit te intensiveren.

Afpakken

Politie en OM zetten de afgelopen jaren grote stappen om de doelstelling op het gebied van afpakken van crimineel vermogen (in geld en goederen) te realiseren. Afpakken is een factor van belang bij de weging en selectie van zaken. Bij de aanpak werken politie en OM steeds meer samen met andere organisaties zoals de Belastingdienst. De doelstelling voor beslag van € 7,5 mln. is met € 11,3 mln. voor 2014 ruimschoots gerealiseerd. Aan incasso is € 1,3 mln. afgepakt.

Een begin is gemaakt met het afdoen van zaken door schikking waardoor incassoresultaten sneller zichtbaar worden.

Outlaw Motor Gangs (OMG)

De informatiepositie ten aanzien van Outlaw Motor Gangs is verbeterd. Bekend is welke motorclubs er in Noord-Nederland zijn en welke contacten zij onderling onderhouden. Ondanks de inspanningen van partners laten de OMG nog steeds een sterke groei zien in chapters en leden. De identiteit van de leden is grotendeels (275) bevestigd. Evenementen van motorclubs worden gemonitord, aan strikte vergunningsvoorwaarden verbonden en niet gefaciliteerd.

Leden van motorclubs mogen in het festivalgebied van de TT in Assen geen herkenbare clubkleding en logo's dragen, vanwege spanningen tussen OMG's.

Hennep

De politie deelt informatie over panden waar hennep wordt geteeld zo snel mogelijk met de betreffende burgemeester, zodat deze gepaste bestuurlijke maatregelen kan treffen. Bijvoorbeeld een tijdelijke sluiting. Er zijn 602 plantages geruimd en meerdere panden gesloten. Daarbij zijn geld en goederen in beslag genomen. Het ingestelde maatwerkteam hennep levert een substantiële bijdrage aan het afpakken van crimineel vermogen.

Criminele samenwerkingsverbanden (landelijke prio)

De afgelopen jaren behaalt het OM in nauwe samenwerking met politie goede resultaten bij de aanpak van criminele samenwerkingsverbanden (CSV). Dit zijn veelal hennepgerelateerde zaken met een mooie afpakkans. In 2014 pakken politie en OM 44 criminele samenwerkingsverbanden aan. De doelstelling van het OM in Noord-Nederland is hiermee gehaald, de landelijke politie doelstelling van 52 CSV niet.

Mensenhandel

De politie en gemeenten werken samen om mensenhandel te voorkomen. Op grond van de onderzoeksrapportages kan de gemeente bestuurlijke maatregelen nemen. Meerdere onderzoeken gaan over misbruik van kwetsbare jeugdige meisjes; kinderen die in een tehuis zijn geplaatst of die onttrokken zijn aan het (ouderlijk) gezag en vervolgens in misbruiksituaties terechtkomen. In het kader van identiteitsfraude en mensenhandel zijn er meerdere onderzoeken gestart, verdachten aangehouden en veroordeeld. Een werkgroep bereidt de overgang van bestuurlijk toezicht op de prostitutiebranche van de politie naar de gemeenten voor.

Versterking integrale aanpak cybercrime (landelijke prio)

Cybercrime in enge zin is het aanvallen van ICT middels ICT. Het merendeel van de zaken betreft het aanrichten van schade door middel van besmetting in een computer van het slachtoffer.

De aanpak van cybercrime in Noord-Nederland krijgt een impuls met het nieuwe team Digitale Opsporing. Dit nieuwe team gaat een bepalende rol spelen bij de aanpak van complexe cybercrime zaken.

Versterking aanpak kinderporno (landelijke prio)

De aanpak van kinderporno en kinderseksstoerisme is conform landelijke afspraken op eenheidsniveau georganiseerd in het Team Bestrijding Kinderporno en Kinderseksstoerisme (TBKK). Volgens de landelijke doelstelling moet de politie in 2014 landelijk 720 verdachten aanleveren bij het OM. Dit betekent voor Noord-Nederland een aandeel van 72 verdachten. Met 76 aangeleverde verdachten is hieraan voldaan.

Naast de reguliere zaken onderzoekt het TBKK Noord in 2014 proactief twee kinderseksstoerismezaken en een grensoverschrijdende kinderpornozaak. Het is het eerste proactieve opsporingsonderzoek gericht op de makers van kinderpornografisch materiaal.

6. LOKALE VEILIGHEIDSAANPAK

Ambitie

Om meer veiligheid en vertrouwen te kunnen realiseren zullen gemeenten, politie en OM in Noord-Nederland in de aanpak geen kans onbenut laten om de samenwerking te vergroten, zowel de samenwerking met elkaar als met bewoners en maatschappelijke organisaties.

We willen bereiken dat gemeenteraden in Noord-Nederland de komende jaren goed in positie komen om hun rol te vervullen in de veiligheidsaanpak.

De veiligheidsaanpak is met lokaal maatwerk het meest effectief. De gemeenten nemen steeds meer de regie op de aanpak van onveiligheid, waarin de wijkagenten ook een belangrijke rol hebben.

Veiligheid in de buurt (landelijke prio)

Alle gemeenten in de Eenheid Noord-Nederland beschikken medio 2014 over een recente gebiedsscan. De gebiedsscan wordt besproken in het periodieke overleg van de burgemeester met de chef van de basiseenheid. Het document wordt ook gebruikt voor het opstellen van de gemeentelijke (meer)jarenveiligheidsplannen.

In meerdere gemeenten zijn themabijeenkomsten voor burgers en politiemedewerkers. Door elkaars verwachtingen te delen en ervaringen uit te wisselen leren burgers en politie elkaar beter begrijpen. Uit de gesprekken blijkt het belang van elkaar informeren en laten weten wat de politie doet met de gekregen informatie.

Verbeteren van heterdaadkracht (landelijke prio)

Een plan van aanpak moet de samenhang tussen heterdaadkracht en burgerparticipatie versterken. De politie en gemeenten vragen burgers actief om verdachte situaties eerder te signaleren en melden. Denk hierbij aan projecten als WAKS!, buurtpreventieteams, Whatsapp-groepen, de workshop 'Melden van verdacht gedrag' en Burgernet.

In meerdere gemeenten zijn buurtpreventieteams actief die een oogje in het zeil houden om de veiligheid in hun wijk of buurt te vergroten.

De politie focust zich op nieuwe vormen van sensing (geautomatiseerde waarneming) om sneller incidenten te kunnen opmerken en daarop te kunnen reageren. Eind 2014 is een projectleider aangesteld om de samenhang tussen heterdaadkracht en burgerparticipatie meer vorm te geven.

Burgernet

Eind 2014 nemen alle gemeenten in Noord-Nederland deel aan Burgernet, op Meppel (deelname vanaf februari 2015) en Westerveld na. In Noord-Nederland zijn 158.628 burgernetdeelnemers, oftewel 9,2 procent van het aantal inwoners. Het totaal aantal deelnemers in Nederland bedraagt 1.459.057 oftewel 8,5 procent.

In 2014 zijn 1.401 burgernetacties, een stijging van 39 procent ten opzichte van 2013. De landelijke stijging bedraagt 11 procent. In Noord-Nederland bereiken we een hard succes van 10 procent, landelijk is dit 11 procent. Een succes is dan rechtstreeks herleidbaar tot een reactie van een burgernetdeelnemer. Het zachte succes bedraagt 37 procent, landelijk is dit 45 procent. Een succes is dan indirect herleidbaar tot een burgernetdeelnemer, bijvoorbeeld een reactie van huis- of buurtgenoot. Gezamenlijk vormt dit het zogeheten maatschappelijke succes van 47 procent, landelijk is dit 55 procent.

Voor preventie en digitaal buurtonderzoek beschikken de gemeenten over burgernetmail. Dit middel is bedoeld voor niet-tijdkritische acties (geen heterdaad). De basisteams van de politie verzenden 1.160 burgernetmails in 2014.

Door het herziene dashboard Burgernet kunnen onder meer gemeenten sneller beschikken over duidelijkere gegevens.

7. OVERIGE ONDERWERPEN

7.1 Verbetering intake en afhandeling aangifte in kwantitatieve en kwalitatieve zin (landelijke prio)

Multichannel-aangifte

In Noord-Nederland kunnen burgers via meerdere kanalen met de politie in contact komen: telefoon, internet, in persoon aan de balie, op locatie of op afspraak. Deze zogeheten 'multichannelaanpak' is twee jaar geleden ingezet. Door toepassing van het click-call-face-principe neemt het aantal bellers naar 0900-8844 af en het aantal aangiftes via www.politie.nl toe.

Verbeteringen in de dienstverlening zijn: sneller reageren op 'terugbelverzoeken', het doen van aangifte binnen 48 uur op een politiebureau naar keuze en vaker naar burgers toegaan om een aangifte op te nemen of een melding af te handelen.

Reactietijden prio 1 en 2

De politie in Noord-Nederland werkt aan het verbeteren van de reactietijden in Noord-Nederland. De landelijke werkwijze voor het afhandelen van meldingen is bij wijze van proef ingevoerd in het district Drenthe. Het accent ligt daarbij op snel reageren, versterken van heterdaadkracht, onderlinge samenwerking en informeren van melders.

Landelijk telefoonnummer 0900-8844

In Noord-Nederland wordt structureel meer dan 80 procent van de binnenkomende gesprekken op 0900-8844 binnen 20 seconden aangenomen. Het merendeel van deze gesprekken wordt door de medewerkers van het Regionaal Service Centrum zelfstandig afgehandeld.

Terugmelden aangevers

Sinds 2013 belt de politie binnen 14 dagen na de aangifte met de aangever van een woninginbraak. Deze werkwijze is dit jaar uitgebreid naar aangevers van overvallen, straatroof en geweldsdelicten. Ook burgers die een melding doen worden in toenemende mate geïnformeerd over de afhandeling daarvan. Uit landelijk onderzoek blijkt dat deze werkwijze het vertrouwen van de burger in de politie verbetert. Onderzoeksresultaten in Noord-Nederland bevestigen dit beeld.

7.2 Criminele (illegale) vreemdelingen

Vanaf april 2014 stijgt het aantal aanmeldingen van asielzoekers in het AC Ter Apel, van gemiddeld 750 naar 1.800 aanmeldingen per maand. Om de verhoogde instroom te kunnen opvangen verlenen andere politie eenheden bijstand. Vanaf 2015 moet een nieuw werkproces een dergelijke hoge instroom het hoofd kunnen bieden.

Na het plegen van een strafbaar feit beoordeelt de politie of verwijdering van criminele (illegale) vreemdelingen mogelijk is op grond van het VRIS-protocol. Ook onderzoekt de politie of intrekking van de verblijfstatus mogelijk is, al dan niet met een ongewenstverklaring (binnen de Europese Unie) of inreisverbod (buiten de Europese Unie). Dit jaar lukt het om enkele overlast- en veelplegers na intensief identiteitsonderzoek uit te zetten. Succesvol is met name de verwijdering van een illegaal die veroordeeld is voor zinloos geweld en doodslag en aanvankelijk geen persoonsdocumenten had. Ook lukt het 2014 om meerdere Europese onderdanen ongewenst verklaard te krijgen op basis van recidive van onder andere winkeldiefstallen en pinpasfraude.

BIJLAGE

Algemeen

Veiligheidsmonitor 2014 (bron CBS)	Land 2014	Jaar 2014	Jaar 2013	Jaar 2012
Sociale cohesie in de buurt (schaal 0-10)	6,2	6,4	6,4	6,4
Fysieke verloedering in de buurt	22,9%	18,9%	19,8%	20,5%
Sociale overlast in de buurt	12,0%	9,1%	9,4%	9,4%
Voelt zich vaak onveilig in eigen buurt	1,8%	1,0%	1,2%	1,1%
Oordeel functioneren politie in de buurt	5,3	5,4	5,3	5,3

Cijfers politie*

Algemeen	Land 2014	Jaar 2014	Jaar 2013	Jaar 2012
Aantal misdrijven geregistreerd door de politie	-	77.517	83.761	88.189
Aantal afgehandelde verdachten door de politie	-	25.190	23.792	20.080
Verdachtenratio (aantal verdachten/ aantal misdrijven) *100	29	32	28	23

2. Jeugd en veiligheid	Doel	Jaar 2014	Jaar 2013
Problematische Jeugdgroepen	-	39	58
Alle criminele jeugdgroepen aangepakt	100%	1	0
Aantal meldingen overlast jeugd	afname t.o.v. voorgaande jaren	9.725	8.011
De kalsbeeknorm, doorlooptijden jeugd < 30 dagen	80%	71%	67%

3. Geweld	Doel	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal HIC misdrijven, verdeeld:	≤ jaar 2013	14.266	16.078
- aantal geweldmisdrijven	≤ jaar 2013	8.625	9.121
- aantal woninginbraken	≤ jaar 2013	5.437	6.683
- aantal straatroven	≤ 229	147	174
- aantal overvallen	≤ 93	57	100
HIC verdachtenratio, verdeeld:	37,5	53	44
- geweldsmisdrijven	60	77	67
- woninginbraken	7,5	15,4	11,0
- straatroven	37,5	59	55
- overvallen	45	163	108
Ophelderingspercentage overvallen	40%	79%	49%
Veilige publieke taak, incidenten	≤ jaar 2013	134	75
Veilige publieke taak, aangiften	≤ jaar 2013	111	73
Geweld tegen politieambtenaren, incidenten	≤ jaar 2013	387	517
Geweld tegen politieambtenaren, aangiften	≤ jaar 2013	261	349

4. Woninginbraken	Doel	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal (incl. poging)	≤ jaar 2013	5.437	6.683
Verdachtenratio	7,5	15,4	11
Ophelderingspercentage	-	15%	12%

* Gehanteerde operationele cijfers kunnen licht afwijken t.o.v. cijferjaarsverslag Nationale Politie wegens een systeem afwijking in de managementinformatievoorziening.

5. Georganiseerde criminaliteit	Doel	Jaar 2014	Jaar 2013
Afgepakt financieel vermogen (bron OM)	€ 7,5 mln	€ 11,3 mln	€ 15,5 mln
Incasso (bron OM)	€ 2,1 mln	€ 1,33 mln	nb
Hennep plantages geruimd	-	602	675
Aantal aangepakte Criminele Samenwerkings Verbanden	52	44	42

6. Lokale contextgedreven veiligheidsaanpak	Doel	Jaar 2014	Jaar 2013
Alle gemeenten kunnen beschikken over een gebiedsscan	100%	100%	81%
Heterdaadkracht	>2013	10,7	10,3
Burgernet:			
- aantal acties	-	1401	955
- "hard" succes (direct herleidbaar naar burgernetdeeln.)	-	10%	11%
- percentage deelnemers in Noord-Nederland	-	9,2%	8,5%

7. Overige onderwerpen	Doel	Jaar 2014	Jaar 2013
7.1 Verbetering intake & afhandeling:			
- Aangifte mogelijk via telefoon, internet, in persoon aan balie, op locatie, of op afspraak	Alle	100%	100%
- Reactietijd prio 1	85% < 15 min	80%	78%
- Reactietijd prio 2	80% < 30 min	74%	72%
- Reactietijd landelijke telefoonnummer politie 0900-8844	80% < 20 sec	86%	87%
- Reactietijd alarmnummer 112	90% < 10 sec	niet bekend	niet bekend
- % terugmeldingen < 14 dgn aan aangevers van aangiften woninginbraak	100%	96%	100%
- % terugmeldingen < 14 dgn aan aangevers van aangiften overvallen	100%	92%	nvt
- % terugmeldingen < 14 dgn aan aangevers van aangiften straatroof	100%	96%	nvt
7.2 Vreemdelingen:			
- Aantal overdrachtdossiers	160	207	113
- % in PSH-V geregistreerde identiteitsonderzoeken dat voldoet aan kwaliteitseisen	90%	97%	96%
- % aan OM verzonden pv's met niet Nederlandse als verdachte dat is voorzien van V-nummer	100%	89%	82%

Cijfers Openbaar Ministerie

2. Jeugd en veiligheid*	Jaar 2014	Jaar 2013
Jeugd (misdrijven)	1.525	1.868
Jeugd (overtredingen-leerplichtwet)	408	397
Afhandeling jeugdzaken:		
- via dagvaarding bij de rechter	40%	niet bekend
- afgedaan met een transactie	25%	niet bekend
- andere wijze afgedaan (al dan niet voorwaardelijk sepot, overige)	35%	niet bekend

3. Geweld*	Doel 2014	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal door het OM ontvangen zaken over:			
- seksueel geweld	geen afspraak	387	419
- huiselijk geweld	geen afspraak	911	1.319
- VPT/ uitgaansgeweld	geen afspraak	578	830
- straatroven	geen afspraak	71	88
- overvallen	99	57	74

4. Woninginbraken*	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal door het OM ontvangen zaken over woninginbraken	82	141

5. Georganiseerde criminaliteit*	Doel 2014	Jaar 2014	Jaar 2013
Aantal aangepakte criminele samenwerkingsverbanden	44	44	42

* Nota bene:

- Cijfers van politie en OM zijn niet één op één vergelijkbaar als gevolg van verschil in registratiedoel en -wijze;
- Door ZSM afgehandelde zaken tellen alleen mee in politiecijfers.